

LEXC02, Civilrättens sociala dimension, 20 högskolepoäng

The Social Dimension of Private Law, 20 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Juridiska fakultetens nämnd för utbildningen på grund- och avancerad nivå 2025-11-05. Kursplanen träder i kraft 2025-11-05 och gäller från och med vårterminen 2026.

Allmänna uppgifter

Kursen är en obligatorisk kurs på tredje terminen av juristprogrammet.

Undervisningsspråk: Svenska

Undervisningen och examinationen sker på svenska, men visst material och vissa föreläsningar på engelska kan förekomma.

Huvudområde Fördjupning

- G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Kunskap och förståelse

Efter att ha avslutat kursen ska studenten kunna

- förklara de rättsliga strukturerna och instituten, inklusive central – nationell såväl som EU-rättslig – lagstiftning, på de områden som ingår i kursen, dvs. familjen, arbetet, och anknytande sociala förmåner,
- redogöra för områdets centrala rättskällor samt
- återge grunderna i den juridiska metoden.

Färdighet och förmåga

Efter att ha avslutat kursen ska studenten kunna

- använda för kursen ämnesspecifika rättskällor och informationskällor i övrigt,
- bedöma och värdera informationens relevans utifrån relevanta rättskällor,
- analysera och argumentera kring rättsliga problem inom ovan angivna rättsområden och beskriva hur problemet kan eller bör lösas,
- resonera klart och tydligt och
- vid muntlig framställning utnyttja pedagogisk teknik och med hänsyn till framställningens innehåll uttrycka sig sammanhängande och logiskt.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter att ha avslutat kursen ska studenten kunna

- identifiera situationer där ett internationellt-, köns-, genus- eller likabehandlingsperspektiv är framträdande och diskutera rättsreglerna utifrån dessa perspektiv,
- inta ett kritiskt förhållningssätt och självständigt värdera rättens innehåll och
- förklara hur reglerna på området fungerar socialt och ekonomiskt.

Kursens innehåll

Civilrättens sociala dimension omfattar regleringen kring

- familjen (egendomsordningen i äktenskapet och vid äktenskapets upplösning, arvs- och testamentsrätt, samborätt, föräldrarättens regler rörande faderskap, underhåll, vårdnad och umgänge och reglerna om förmyndar-, god mans- och förvaltarskap),
- arbetet (kollektiv arbetsrätt, regleringen av det enskilda anställningsavtalets ingående, innehåll och upphörande, arbetsmiljörätt, diskrimineringsrätt, arbetskraftens fria rörlighet inom EU etc.) samt
- anknytande sociala förmåner (den svenska socialförsäkringsrättens grundläggande uppbyggnad med fokus på bland annat ersättningar som sjukförsäkring, föräldraförsäkring och arbetslöshetsförsäkring samt EU-rättens koordinering av nationella socialförsäkringar).

Gemensamt för de olika ämnesdelarna är att de rör socialt betydelsefulla områden sedda ur den enskildes synvinkel – en rättslig reglering av vardagslivets strukturer. Uttrycket "Den sociala dimensionen" är hämtat från EU-rätten, där det utgör det gemensamma namnet på de sociala och rättsliga ordningar som på ett omedelbart sätt berör enskilda individer. EU-rätten är en viktig del av den svenska rätten, och EU-rättsliga inslag förekommer därför i stor omfattning, framför allt genom att den svenska rättsordningen genomgående behandlas utifrån EU-rättsliga bestämmelser. Betydelsen av EU-rättslig lagstiftning är särskilt stor inom arbetsrätten och socialförsäkringsrätten.

Även om undervisningen i övrigt huvudsakligen är inriktad på den nationella regleringen tas olika internationella tendenser upp liksom komparativa utblickar mot såväl medlemsstater inom EU som andra länder. Undervisningen ger också inblickar i aktuella forskningsfrågor inom området.

I argumentation kring hur rättsliga problem kan eller bör lösas utvecklas värderingsförmågan och förhållningssätt på ett integrerat sätt. De områden som kursen behandlar – familj, arbete och välfärd – är centrala samhällsområden. Kön-, genus- och likabehandlingsfrågor uppmärksammas under kursen. Exempelvis behandlas begreppsparet familj/individ inom familjerätten, socialförsäkringsrätten och arbetsrätten. Vidare kopplas diskrimineringsrättens ökade betydelse till genus- och andra likabehandlingsfrågor samt till samhällsvetenskaplig forskning på området. Kursen uppmuntrar till ett kritiskt perspektiv på rätten.

Kursens genomförande

Kursen är uppdelad i en grundkurs, ett skriftligt delterminsprov, temaveckor med seminarieövningar samt egna studier och en avslutande salstenta och bygger på att studenterna kan grunderna i konstitutionell rätt, EU-rätt och civilrätt.

Grundkursen består av en blandning av förklarande föreläsningar, storföreläsningar och tillämpningsövningar. Vid förklarande föreläsningar och tillämpade övningar är studenterna indelade i grupper. Storföreläsningarna sker gemensamt för hela kursomgången. Olika lärare svarar för olika ämnesdelar. Studenterna ska få sammanhängande och beskrivande översikter av kursens samtliga delområden samt öva problemlösning.

Grundkursen avslutas med ett obligatoriskt skriftligt prov – delterminsprov. Provet utgör ett kunskapstest av samtliga områden som kursen behandlar.

Efter grundkursen följer temaveckorna med ämnesintegrerade studier. Temaveckorna består av seminarieövningar i mindre grupper. Undervisningen i denna del av kursen bygger i hög grad på att studenterna deltar aktivt. Studenterna arbetar i smågrupper med förelagda uppgifter, vilka redovisas muntligt i samband med seminarieövningarna.

Studenterna utvecklar genom seminarieövningarna fördjupade juridiska insikter i för kursen centrala frågeställningar och tränar informationssökning, att anlägga olika kritiska perspektiv, självständig problemanalys, problemlösning, juridisk argumentation och muntlig framställning. Denna del av kursen syftar bland annat till att träna studentens förmåga i muntlig framställning, såväl i pedagogisk-teknisk mening som med hänsyn till framställningens innehåll.

Efter temaveckorna finns tid för självstudier. Kursen avslutas med en skriftlig salstenta.

Kursens examination

Kursen examineras genom ett skriftligt delterminsprov (2 hp.), genom att aktivt delta i temaveckornas seminarieövningar (3 hp.) och genom en skriftlig individuell salstenta (15 hp).

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt studentstöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd, Icke utan beröm godkänd, Med beröm godkänd

Betygsskalan för det skriftliga delterminsprovet och temaveckorna är Underkänd och Godkänd. Betygsskalan för den avslutande skriftliga salstentan och för kursen som helhet är Underkänd (U), Godkänd (B), Icke utan beröm godkänd (Ba), Med beröm godkänd (AB). Betyget på kursen som helhet bygger på betyget på den skriftliga salstentan. För att få bli godkänd på kursen krävs minst godkänt på alla

examinationsmoment. Betygsgränserna finns i ett särskilt dokument på lärplattformen.

Det skriftliga delterminsprovet

För att få G på denna examination ska studenten kunna tillämpa relevant nationell och EU-rättslig lagstiftning inom kursens samtliga rättsområden. Om studenten inte når samtliga krav för G får studenten U på detta moment.

Temaveckorna

För att få G på denna examination ska studenten kunna

- tillämpa relevant nationell och EU-rättslig lagstiftning inom kursens samtliga rättsområden,
- använda en relevant juridisk metod för att på ett korrekt sätt svara på grundläggande rättsliga frågor som aktualiseras av underlaget för respektive temaövning,
- identifiera grundläggande effekter av reglernas tillämpning i ett socialt och ekonomiskt perspektiv,
- analysera rättsliga problem inom kursens rättsområden samt ingående argumentera för hur dessa problem kan eller bör lösas,
- identifiera situationer där ett internationellt-, köns-, genus- eller likabehandlingsperspektiv är framträdande samt diskutera, kritisera och värdera rättsreglerna utifrån dessa perspektiv.

Om studenten inte når samtliga krav för G får studenten U på detta moment.

Den skriftliga salstentan

För betyget B ska studenten på en grundläggande nivå kunna

- använda juridisk metod,
- analysera och argumentera kring rättsliga problem inom kursens rättsområden,
- beskriva hur problemet kan eller bör lösas genom att ange relevanta rättskällor,
- resonera klart och tydligt, och
- identifiera och utvärdera de situationer där ett internationellt-, köns-, genus eller likabehandlingsperspektiv framträder.

Inte utan beröm godkänt - Ba

För betyget Ba ska studenten på en god nivå kunna

- använda juridisk metod,
- analysera och argumentera kring rättsliga problem inom kursens rättsområden,
- beskriva hur problemet kan eller bör lösas genom att ange relevanta rättskällor,
- resonera klart och tydligt och
- identifiera och utvärdera de situationer där ett internationellt-, köns-, genus eller likabehandlingsperspektiv framträder.

Med beröm godkänt - AB

För betyget AB ska studenten på en mycket god nivå kunna

- använda juridisk metod,

- analysera och argumentera kring rättsliga problem inom kursens rättsområden,
- beskriva hur problemet kan eller bör lösas genom att ange relevanta rättskällor,
- resonera klart och tydligt och
- identifiera och utvärdera de situationer där ett internationellt-, köns-, genus eller likabehandlingsperspektiv framträder.

Om studenten inte når samtliga krav för B får studenten U på denna examination.

Förkunskapskrav

För att registreras på kursen krävs minst godkänt betyg på LEXA01 Introduktion till juristutbildningen, allmän rättslära och konstitutionell rätt, 30 hp.